

Ed.

388. Frumvarp

til laga um breyting á hafnarlögum fyrir Vestmannaeyjar, nr. 60, frá 10. nóvember 1913.

Flutningsmaður: Karl Einarsson.

1. gr.

Til hafnargerðar í Vestmannaeyjum veitast úr rikissjóði alt að 350000 — þrjú hundruð og fimtíu þúsund — krónur, gegn þreföldu fjárframlagi úr hafnarsjóði Vestmannaeyja. Fjárhæð þessi greiðist bæjarstjórn Vestmannaeyja að sömu tiltölu og hafnarsjóður leggur fram til fyrirtækisins árlega.

2. gr.

Landsstjórninni veitist heimild til að ábyrgjast fyrir hönd rikissjóðs alt að 1050000 — tíu hundruð og fimtíu þúsund — króna lán, er bæjarstjórn Vestmannaeyja kann að fá til hafnargerðar.

3. gr.

Með lögum þessum er úr gildi numin 1. og 2. gr. í hafnarlögum fyrir Vestmannaeyjar, nr. 60, 10. nóv. 1913, og lög nr. 63, frá 3. nóv. 1915, um breytingu á þeim lögum.

Greinargerð.

Með lögum nr. 63, frá 3. nóv. 1915, um breytingu á hafnarlögum fyrir Vestmannaeyjar frá 10. nóv. 1913, voru veittar til hafnargerðar í Vestmannaeyjum 90 þús. krónur og landsstjórninni veitt heimild til að ábyrgjast 270 þús. kr. lán til hafnargerðar þar.

Fyrir þinginu 1915 lá tilboð frá N. C. Monberg um að byggja hina fyrirhuguðu höfn fyrir þessar upphæðir eða öllu meira; en er sýslunefnd hafði samþykkt tilboð þetta, eftir heimild í nefndum lögum, gat N. C. Monberg ekki gert samning á þeim grundvelli, þar sem alt efni hafði stigið í verði og vinnulaun hækkað, enda tekið fyrirvara í tilboðinu um það. Vinnu við byggingu hafnar-

garðanna (bylgjubrjótanna) var haldið áfram eftir eldri samning, og, eftir þeirri reynslu, sem fækst meðan á byggingunni stóð, var ákveðið að byggja þá mjög miklu sterkari en upprunalega var ætlast til. Syðri garðurinn (á Hringskeri) var nær fullger haustið 1916, en skemdist talsvert í nóv. það ár. Nyrðri garðurinn (á Hörgseyri) var byrjað að byggja 1916, og hefir hann tiltölulega lítið skemst, eða það sem komið er af honum, en er þó, að áliti verkfræðinga þeirra, sem hafa verið látnir athuga hann, og að áliti sýslunefndar og hafnarnefndar, ekki að treysta til frambúðar. Árið 1917 var gert við garðinn á Hringskeri til að verja hann frekari skemdu, og svo að báðum göðunum gert árið 1918 eftir tillögum Jóns H. Ísleifssonar. Sú aðgerð hefir staðið í vetur sem leið, en bæði eftir áliti hans og að áliti N. P. Kirks verkfræðings þarf að styrkja og hækka þessa brimbrjóta og byggja endana á þeim á alt annan hátt en ætlað var í fyrstu. Árið 1918 var því látið nægja ofangreind nauðsynleg aðgerð, en vegna örðugleika á því að fá efni og afskaplegrar dýrtíðar ekki ráðist í að framkvæma frekara að hafnargerðinni.

Bæjarstjórn Vestmannaeyja fól svo í vor, eftir tillögu hafnarnefndar, N. P. Kirk að gera áætlun og tillögur um byggingu garðanna og hafnarinnar. Sú áætlun liggur nú fyrir og var samþykkt á fundum hafnarnefndar og bæjarstjórnar nýlega, sbr. fylgiskjal II og III, sem jeg leyfi mjer að visa til.

Um hafnarvirki þau, sem gera þarf, skal jeg leyfa mjer að visa í fylgiskjal I, lýsingu frá N. P. Kirk, en kortið mun standa til boða væntanl. nefnd í málinu og önnur gögn, sem til eru. Nákvæmar teikningar og lýsingar (Detailplaner og Beskrivelser) eru ekki enn tilbúnar að fullu, en N. P. Kirk mun fúslega gefa nefndinni allar þær upplýsingar, sem hún kynni að óska.

Um þörfina á hafnarbyggingu í Vestmannaeyjum er vist enginn í vafa, sem hugsað hefir nokkuð um málið og til þekkir, enda skal ekki fjölyrt um það. En það er alveg vist, að það er lífsatriði ekki að eins fyrir framþróun fiskveiða við Vestmannaeyjar, heldur og fyrir Eyjamenn sjálfa eða öllu heldur sjómenn þar.

Ætlast er til, að bygging hafnarinnar verði lokið á 3 árum og byrji seint næsta vetur (mars—apríl), og eru þá tillög ríkissjóðs að eins 100 þús. krónur á ári, þar sem nú er greitt þegar milli 40 og 50 þús. krónur.

Þegar nú þess er gætt, að fyrir ófriðinn hafði ríkissjóður á annað hundrað þús. kr. tekjur frá Vestmannaeyjum, og að síðan hefir framleiðsla aukist mjög og skattar hækkað og nýir verið lagðir á, þá er auðsætt, að þetta tillag, sem fellur niður eftir 3 ár, er ekki nema nokkur hluti af þeim arði, er ríkissjóður hefir frá Eyjabúum.

Að endingu skal tekið fram, að Eyjamenn bera alla byrði af hafnargerðinni, og eru þeir, eins og sjest af áætluninni um tekjur hafnarinnar, fúsir að leggja á sig þungar byrðar, enda vita þeir best, hvar skórinn krepur.

Fylgiskjal I.

Reykjavík Juli 1919.

Til Havneudvalget, Vestmanö.

I Henhold til min ærb. Skrivelse af 4. Juni tillader jeg mig herved at tilstille det højstærede Havneudvalg en Plan, paa hvilken er vist de Havneværker, der foreslaas bragt til Udførelse, for at der paa Vestmanö kan blive en betryg-

gende Fiskerihavn for Motorbaade, og saaledes at Trawlere og Kystfartøjer ligeledes kunne anløbe og finde Læ samt losse deres Fangst og Last.

Da der allerede nu er følelig Trang til mere Ankerplads i Havnen for Motorbaadflaaden, er der taget Hensyn dertil ved at foreslaa en betydelig Uddybning dækket af Hørgeyrimolen, hvorved der bliver Plads for det dobbelte af det nuværende Antal Motorbaade. Hvis der senere skulde vise sig Trang til mere Plads i Havnen end ved de Arbejder, som nu foreslaas, er der Plads for betydelige Udvidelser og Havneværker i Bunden af Havnen.

Da der derfor nu stilles betydelig større Fordringer til Havnen, end da det forrige Projekt blev udarbejdet, medfører dette, at man har maattet forandre Indsejlingen til Havnen noget for at gøre den bekvemmere, samt at man maa bygge en ny Mole lige overfor Hørgeyrimolen for at skaffe fornøden Ro i Havnebassinet, saa Skibene kunne ligge ved Broerne.

Da det ligeledes maa anses for en Nødvendighed at skaffe mere Plads for Losning af Motorbaadene, og da det endvidere er nødvendigt at kunne losse Trawlere og mindre Fragt- og Ruteskibe, foreslaas den nuværende Sysselbro udbedret og forlænget, og i Forlængelsen deraf bygget en Dampskibsbro; ligeledes foreslaas den indvendige Side af den nye Mole ud for Brydes Plads indrettet til Anlæg for Motorbaade paa den inderste Del, medens den yderste Del indrettes saaledes, at Skibe kunne have Anlægsplads.

For at skaffe Pladser langs Havnen til Pakhuse og Fiskevaskehuse foreslaas en Opfyldning langs Kysten saaledes som vist paa Tegningen fra Skansen og ind til Tangen.

Paa Planen er endvidere vist de Arealer af Havnen, som det er nødvendigt at uddybe for at faa passende Vanddybde for de Skibe, der vil trafikere Havnen; idet bemærkes, at de angivne Dybder og Højder er angivne i Forhold til dagl. Lavvande.

De paa Planen angivne Dybdekurver er indtegnede efter en i Juni—Juli 1919 foretaget Pejling.

De ny Havneværker, der er indlagt med rødt paa Planen, vil kunne udføres i et Tidsrum af $2\frac{1}{2}$ á 3 Aar, og bestaar af følgende:

1) Forlængelse og Forstærkning af Hørgeyrimolen:

Den nuværende Del af Molen forsynes paa begge Sider med en Stenkastning, og Molekronen forhøjes 1 á $1\frac{1}{2}$ m. med en Række Betonblokke. Med et forstærket Tværnsnit føres Molen 35 Meter ud i samme Retning, hvorefter den bøjes mod Øst, som vist paa Planen, og føres udover Eyret til Molehovedet, der bestaar af en rund Jernbetonsænkekasse med 10 m's Diameter.

Molens Stenskraaninger afsluttes med to Jernbetonsænkekasser.

2) Forstærkning af Hringeskærmolen:

Den udvendige Skraaning forstærkes med en Række Betonblokke.

Langs den indvendige Side udvides Tværprofilet med en Stenkastning af 3 til 10 m's Bredde afdækket med Beton.

Molen forhøjes med en Række Betonblokke af 1 á 2 m's Højde.

Molen afsluttes med Jernbetonsænkekasse som ved Hørgeyrimolen.

3) Molen ved Brydes Plads:

Umiddelbart øst for Brydes Butik føres en Mole 78 m ud i Retning af Hørgeyrimolens Molehoved.

Molens östre Indfatning bestaar af en Stenkastning med Anlæg 1 : 1.

Molens vestre Side er indfattet af en tæt Væg, der giver Anlæg for Motorbaade paa de inderste 48 m, medens der ved de yderste 30 m er Anlægsplads for større Skibe.

Molekronen er 7 m bred og er forsynet med en 1 m høj Bølgeskærm.

Molen, der er sandfyldt, afsluttes af en Jernbetonsænkekasse.

4) Byens Bro:

Den nuværende Bro udvides, repareres og forlænges c. 30 m, saaledes at der paa begge Sider bliver hældende Broer for Anlæg og Losning af Motorbaade, medens den midterste 8 m bred del af Broen kan benyttes til Transport ud til den 50 m lange og 10 m brede Dampskibsbro, hvis Sider indfattes af Spunsvægge.

Dampskibsbroens Dæk ligger 3,5 m over dagl. Lavvande.

5) Opfyldning:

Fra Skansen og til den nye Mole ved Brydes Plads foretages en Opfyldning til Kote + 4,0 m.

Opfyldningen begrænses mod Søen af en Stenkastning med Anlæg 1 : 1.

Fra Molen ved Brydes Bro og ind til Tangen foretages ligeledes en Opfyldning; denne begrænses mod Havnen dels af en Mur af tørt Murværk og dels af en Stenkastning med Anlæg $\frac{3}{4}$: 1.

Opfyldningshøjden er her 3,5 m.

Opfyldningen slutter sig overalt til det tilstødende Land med passende Overgangsskraaninger.

6) Uddybning:

I Indsejlingen og den trafikerede Del af Havnen samt ved Dampskibsbroerne uddybes til 4 m; ved Motorbaadsbroerne og paa Ankerpladsen uddybes til 2 Meters Dybde alt under dagl. Lavvande.

Idet man gaar ud fra følgende Priser for Indkøb af Materialer nemlig:

25 Kr. for Td. Cement.

600 — pr. ts. Jern.

200 — — ts. Kul.

150 — — m³ Rundtømmer.

200 — — — hugget Tømmer.

250 — — — Planker.

og med en Arbejds løn af 110 Öre pr. normal Arbejdstime, vil ovennævnte Arbejder kunne udføres for følgende Summer:

1) Hörgeyrimolen 178,860 Kr.

2) Hringeskærmolen 245,945 —

3) Brydes Bro 95,420 —

4) Byens Bro 146,955 —

5) Opfyldning 229,050 —

6) Uddybning 219,000 —

eller en samlet Sum af 1,115,230 Kroner.

N. P. Kirk.

Fylgiskjal II.

Útskrift

úr Gjörðabók hafnarnefndar Vestmannaeyjakaupstaðar.

Ár 1919, miðvikudaginn 30. júlí, var á fundi í hafnarnefnd Vestmannaeyja fyrir tekið:

1. Lagt fram brjef frá N. P. Kirk, dags. 28. f. m., með fylgjandi áætlun og korti yfir hafnargerð í Vestmannaeyjum.

Fullgerð höfn samkvæmt teikningunni, ásamt bryggjum, uppfylling og dýpkun, er áætlað að kosti 1,115,230 krónur, auk þess sem nú þegar hefir verið varið til hafnargerðarinnar.

Samkvæmt þessu ætti höfnin að kosta, að meðtöldu rentutapi o. fl., alt að 1,400,000 krónur.

Hafnarnefndin gerði áætlun um tekjur og gjöld hafnarinnar, með þessum kostnaði fyrir augum, og að landssjóður leggi til $\frac{1}{4}$ kostnaðar, eða 350 þúsund krónur.

Áætlun.

I. Tekjur:

1. Lestargjald	...	...	...	...	...	kr. 22,000,00
2. Vitagjald	...	...	...	...	...	— 5,500,00
3. Festargjald	...	...	...	...	...	— 24,500,00
4. Vörugjald	...	...	...	...	...	— 40,000,00
5. Bryggjugjald	...	...	...	...	...	— 5,500,00
6. Leiga	...	...	...	...	...	— 10,000,00
						<u>kr. 107,500,00</u>

II. Gjöld:

1. Afborgun og vextir	...	...	...	...	...	kr. 73,500,00
2. Hafnarverðir	...	...	...	...	...	— 6,000,00
3. Viðhald	...	...	...	...	...	— 14,000,00
4. Ýmislegt	...	...	...	...	...	— 5,000,00
5. Kostnaður við innheimtu	...	...	...	...	...	— 5,375,00
6. Tekjuafgangur	...	...	...	...	...	— 3,625,00
						<u>kr. 107,500,00</u>

Með hliðsjón af þessu og þeirri brýnu þörf, sem er á því að hjer verði fullgerð höfn nú þegar, vegna útgerðarinnar hjer, þá leggur nefndin til, að bæjarstjórn ráðist í hafnargerð þessa og geri nú þegar ráðstöfun til að fá heimild hjá löggjafarvaldinu til að byggja höfnina.

2. Nefndin leggur til, að bæjarstjórnin skori á Alþingi að veita 350 þúsund krónur til hafnargerðar þessarar og heimili ríkisstjórninni að ábyrgjast fyrir hönd ríkissjóðs 1050 þúsund króna lán í sama skyni.

Rjett eftirrit staðfestir

Karl Einarsson.

Fylgiskjal III.

Útskrift

úr Gjörðabók bæjarstjórnar Vestmannaeyjakaupstaðar.

Ár 1919, fimtudaginn 31. júlí, var á almennum fundi í bæjarstjórn Vestmannaeyjakaupstaðar fyrir tekið:

-----

3. 9. mál á dagskrá:

Lögð fram fundargjörð hafnarnefndar 30. júlí 1919. Nr. 1 og 2 samþykkt í einu hljóði.

Þá kom fram svo hljóðandi tillaga:

Bæjarstjórnin skorar á Alþingi að veita úr ríkissjóði 350 þúsund krónur til hafnargerðar í Vestmannaeyjum, að meðtöldu því, sem þegar er veitt, og heimila landsstjórninni að ábyrgjast alt að 1050 þúsund króna lán í sama skyni vegna ríkissjóðs, að meðtöldu því láni, sem þegar er tekið.

Tillagan var borin upp og samþykkt með öllum atkvæðum.

Rjett eftirrit staðfestir

Karl Einarsson.